

Aan de Staatssecretaris Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Verlengings-KB UHP KOT

Datum
6 september 2024

Ons kenmerk
5754789

1. Aanleiding

- De Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT (hierna: de wet) is in juni 2023 in werking getreden en zal vervallen op 1 januari 2025. De wet voorziet in een verlengingsmogelijkheid. Voorgesteld wordt daarvan gebruik te maken.
- In het afgelopen jaar is op basis van deze wet via datakoppeling inzicht verkregen in (een deel van) de groep ouders die door de toeslagenaffaire zijn gedupeerd en die tevens te maken hebben (gehad) met een uithuisplaatsing van hun kind(eren) (hierna: UHP KOT-ouders). Aan hen is een ondersteuningsaanbod gedaan via een persoonlijke brief. Deze brief aan 1.876 ouders heeft tot 266 nieuwe aanmeldingen bij het OT geleid.
- Er wacht nog een grote groep ouders (nog zo'n achttienduizend op dit moment) op de integrale beoordeling door de Herstelorganisatie Toeslagen (UHT), waarvan de realistische verwachting is dat een aanzienlijk deel uiteindelijk als gedupeerde zal worden erkend en nu nog niet is gekoppeld met gegevens over uithuisplaatsingen en dus evenmin een persoonlijk ondersteuningsaanbod heeft ontvangen. De inschatting van UHT op dit moment is dat alle integrale beoordelingen in de loop van 2025 kunnen worden afgerond en de afhandeling van de bezwaren uiterlijk in 2026.
- Er zullen daarom nog nieuwe UHP KOT-ouders met uithuisgeplaatste kinderen geïdentificeerd worden. Op dit moment is dus nog niet aan iedere UHP KOT-ouder met uithuisgeplaatste kinderen een ondersteuningsaanbod gedaan.
- Het vervallen van de wet per 1 januari 2025 zou betekenen dat alle persoonsgegevens dienen te worden vernietigd en er geen datakoppeling meer kan plaatsvinden. Vanaf dat moment is het niet meer mogelijk om alle ouders een ondersteuningsaanbod te doen. Ook is wetenschappelijk onderzoek op basis van deze persoonsgegevens vanaf dat moment niet (meer) mogelijk.
- Om die reden wordt voorgesteld om de wet met twee jaren te verlengen. De wet voorziet in die mogelijkheid. Hiervoor is een koninklijk besluit opgesteld dat op grond van de wet vier weken aan de Tweede en Eerste Kamer dient te worden voorgelegd (voorhangprocedure).
- Over de tweede ronde van de datakoppeling en de ondersteuningsbrief die daarop zal volgen aan een nieuwe groep gedupeerde ouders die met uithuisplaatsing te maken heeft gehad, krijgt u binnenkort een separate nota.

2. Geadviseerd besluit

U wordt verzocht akkoord te gaan met:

- het verlengen van de Tijdelijke wet UHP KOT voor de duur van twee jaar;
- het starten van de daartoe vereiste voorhangprocedure, door het versturen van het koninklijk besluit en de voordrachtsbrieven aan de Voorzitters van de Tweede en Eerste Kamer.

3. Kernpunten

- Verlenging van de wet is nodig voor het kunnen koppelen van de persoonsgegevens van gedupeerde ouders en uithuisgeplaatste kinderen. Op die manier kan inzicht worden verkregen in deze groep van UHP KOT-ouders en kan aan hen een ondersteuningsaanbod worden gedaan.
- Bovendien is bekend dat de reflectietrajecten van de Raad voor de rechtspraak, de gecertificeerde instellingen en de raad voor de kindbescherming naar verwachting eind 2024 zijn afgerond. Naar verwachting zal dan ook het onderzoek van de Commissie Hamer worden afgerond. De Commissie Hamer (voluit: Commissie onderzoek uithuisplaatsingen in relatie tot de toeslagenaffaire) is een onafhankelijke onderzoekscommissie die door de Minister voor Rechtsbescherming, de staatssecretaris van VWS en de staatssecretaris Financiën – Douane en Toeslagen begin 2023 is ingesteld en onderzoek doet naar het verband tussen de problemen met de kinderopvangtoeslag en uithuisplaatsingen. Verlenging van de wet houdt de mogelijkheid open voor eventueel aanvullend onderzoek naar aanleiding van bevindingen van de Commissie Hamer en/of de reflectietrajecten.
- Als gevolg van de verlenging van de wet houden onderzoekers het recht om de lijst van UHP KOT-kinderen op te vragen voor onderzoeksdoeleinden. Daarmee blijft de mogelijkheid open voor onafhankelijk onderzoek na afronding van de huidige reflectietrajecten door de rechtspraak, de raad voor de kindbescherming en de gecertificeerde instellingen en na afronding van het onderzoek van de Commissie Hamer.

4. Toelichting

- De Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT is op 4 juni 2023 in werking getreden.
- De wet bevat vijf doelen voor de verwerking en verstrekking van persoonsgegevens:
 - Het verkrijgen van inzicht in de groep van UHP KOT-ouders en UHP KOT-kinderen;
 - Het doen van een ondersteuningsaanbod aan de UHP KOT-ouders;
 - Het reflecteren op het eigen handelen door de raad voor de kindbescherming, gecertificeerde instellingen en de gerechten;
 - Het kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek;
 - Het informeren van de UHP KOT-ouders en UHP KOT-kinderen wat er met hun persoonsgegevens is gedaan. Dit zal plaatsvinden voordat de wet definitief komt te vervallen.
- Om deze doelen te behalen koppelt de wet persoonsgegevens van gedupeerde aanvragers van een kinderopvangtoeslag en hun kinderen met de persoonsgegevens van uithuisgeplaatste kinderen. Als gevolg van deze koppeling komen twee lijsten tot stand: (1) een lijst van UHP KOT-ouders, dat zijn ouders die gedupeerd zijn door de kinderopvangtoeslagenaffaire én te maken hebben (gehad) met uithuisgeplaatste kinderen, (2) een lijst van UHP

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
6 september 2024

Ons kenmerk
5754789

KOT-kinderen, dat zijn uithuisgeplaatste kinderen van ouders die zijn gedupeerd door de kinderopvangtoeslagenaffaire.

- Zoals hiervoor is aangegeven, zou het vervallen van de wet per 1 januari 2025 betekenen dat de hiervoor genoemde doelen niet (geheel) worden behaald. In het bijzonder ontbreekt op dit moment inzicht in de hele groep UHP KOT-ouders en kan dus niet aan iedere UHP KOT-ouder een ondersteuningsaanbod worden gedaan.
- Het behoud van de wet is verder nodig voor eventuele vervolgonderzoeken, zoals ook de aangenomen motie Omtzigt van 29 maart 2023 benadrukt, waarin wordt gevraagd twee onafhankelijke onderzoeken naar uithuisplaatsingen en het kinderopvangtoeslagenschandaal te bevorderen (Kamerstukken II 2022/23, 36275, nr. 17).
- Op grond van artikel 11 lid 2 van de wet kan de wet worden verlengd indien daarvoor dringende redenen zijn die samenhangen met de taak van de bewindspersoon of het bereiken van de doelen van de wet. De wet kan in dat geval met twee jaren worden verlengd. Een dergelijke verlenging kan maximaal drie keer plaatsvinden. Voordat verlenging plaatsvindt, dient het koninklijk besluit tot verlenging van de wet voor vier weken te worden voorgelegd aan de Tweede en Eerste Kamer (voorhangprocedure).

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
6 september 2024

Ons kenmerk
5754789

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Deze beslisnota wordt openbaar gemaakt, omdat het ziet op stukken die vanuit JenV aan de Tweede en Eerste Kamer worden gestuurd. De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

6. Bijlagen

- Brief aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
- Brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
- Ontwerp-koninklijk besluit tot verlenging van de Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT.
- Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT (Stb. 2023/234).